

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะ ในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร หมายถึง สถาบันศึกษาปอเนาะในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนทั้งหมด 9 แห่ง ที่ได้เปิดทำการเรียนการสอน (ข้อมูลพื้นฐานสถาบันศึกษาปอเนาะสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา, 2556) ในสถาบันศึกษาปอเนาะ ประกอบด้วย โต๊ะครู ผู้ช่วยโต๊ะครู และนักเรียนทั้งหมด 300 คน

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลสถาบันศึกษาปอเนาะ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อสถาบันศึกษาปอเนาะ	โต๊ะครู	เลขที่หมู่	ตำบล	อำเภอ
1.	นิติศาสตร์อิสลาม	นายตัยยีบี บุษุโสะ	2 หมู่ที่ 3	แค	จะนะ
2.	ตัมบียาตุลอิสลามียะห์	นายตอฟา ชูมุง	56 หมู่ที่ 8	บ้านนา	จะนะ
3.	อัลมุขตารีญตุลอิสลามียะฮ์	นายมุขตาร์ สันเอียด	27/1 หมู่ที่ 2	แค	จะนะ
4.	อัลมะฮะฮะตุลอิสลามีย์	นายदनวาทะ เส้นหวัง	34 หมู่ที่ 2	นาหว้า	จะนะ
5.	ผาสุอิสลาม	นายฟุอาตี สายสอิด	หมู่ที่ 11	คลองเปี้ยะ	จะนะ

ตาราง (ต่อ)

6.	ท่ามะกรูด	นายตลเถาะ เส็มหมาน	113/7 หมู่ที่ 1	ท่าหมอไทร	จะนะ
7.	ดาร์ลุกรูอ่านอัลค้อยรีย์	นายรอมาน หวันแหละ	157 หมู่ที่ 2	บ้านนา	จะนะ
8.	ดาร์ลุกอาน อัลนิซิมยะห์ อัลอิสลามียะห์	นายอับลูกอเดซ นียมเดซา	2 หมู่ที่ 2	บ้านนา	จะนะ
9.	เมียะยาริลอูลุม	นายมุฮัมมัด ยูโซะ	หมู่ 3 ถ.ประยูรพัฒนา	บ้านนา	จะนะ
10.	ดาร์ลุอูลุม	นายและหมาน สันหมาด	หมู่ที่ 4	คู	จะนะ
11.	นิชอมิตดิน	นายเจคาไอ๊ะ หมะจิ	หมู่ที่ 3	บ้านนา	จะนะ
12.	ตอะฟีซุลกุรอ่าน	นายนรเด่น นาราศาสน์	หมู่ที่ 4	ตลิ่งชัน	จะนะ

** หมายเหตุ สถาบันศึกษาปอเนาะที่อยู่ในลำดับที่ 10,11,12 สถาบันศึกษาปอเนาะได้ปิดการเรียนการสอนลง (ข้อมูลพื้นฐานสถาบันศึกษาปอเนาะ ปีการศึกษา 2556 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวนทั้งหมด 5 แห่ง จากจำนวนสถาบันทั้งหมด 9 แห่ง ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละปอเนาะ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถาม จำนวน 232 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน รวมจำนวนทั้งหมด 242 คน

3.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถาม มีจำนวน 232 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปในกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan 1970: 608-610 อ้างถึงใน ฉัตรสุมน พงศ์ภิณูญ, 2553: 190) ประกอบด้วย

1) นักเรียนปอเนาะ ซึ่งเป็นตัวแทนนักเรียนสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวนทั้งหมด 132 คน

2) ผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ปกครองนักเรียน
สถาบันปอเนาะละ 10 คน รวมจำนวนทั้งหมด 50 คน

3) ศิษย์เก่าปอเนาะ จำนวนทั้งหมด 50 คน

3.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีจำนวนทั้งหมด 10 คน
ประกอบด้วย

1) อาจารย์ หรือ ผู้ที่มีประสบการณ์การทำวิจัยเกี่ยวกับสถาบัน
ศึกษาปอเนาะ จำนวน 2 คน

2) นักวิชาการสำนักงานการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 2 คน

3) โต๊ะครูสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 3 คน

4) ศิษย์เก่าสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 3 คน

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลรายชื่อผู้สัมภาษณ์

ลำดับ	ชื่อผู้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง
1.	ผศ.อับดุลรอชิด เจ๊ะมะ	อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2.	ผศ.ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง	อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3.	นายดัดลอรอหมาน สอมนัน	นักวิชาการศึกษา (สช. อำเภोजะนะ)
4.	นายอมร หวันประรัตน์	นักวิชาการศึกษา (สช. อำเภोजะนะ)
5.	นายมุขตาร์ สันเอียด	โต๊ะครูปอเนาะ
6.	นายดลเลาะ เส็มหมาน	โต๊ะครูปอเนาะ
7.	นายตัยยีบี๋ บุษุโส๊ะ	โต๊ะครูปอเนาะ
8.	นายซาฟารี เหาะไบ	ศิษย์เก่าปอเนาะ
9.	นายกีฟฟาไล ยีรัน	ศิษย์เก่าปอเนาะ
10.	นายสำแอ หลีสะหัด	ศิษย์เก่าปอเนาะ

3.1.3 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งตามขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 5 แห่ง ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างสถาบันศึกษาปอเนาะ

ลำดับ	ชื่อสถาบันศึกษาปอเนาะ	วัน /เดือน/ ปีที่ก่อตั้ง	ตำบล	อำเภอ
1.	นิติศาสตร์อิสลาม	30 กันยายน 47	แค	จะนะ
2.	อัลมุขตารีญตุลอิสลามียะฮ์	30 กันยายน 47	แค	จะนะ
3.	ตริปิยาตุลอิสลามียะฮ์	30 กันยายน 47	บ้านนา	จะนะ
4.	อัลมะฮะฮะตุลอิสลามียะฮ์	30 กันยายน 47	นาหว้า	จะนะ
5.	ท่ามะกรูด	24 พฤษภาคม 54	ท่าหมอไทร	จะนะ

2. เลือกกลุ่มนักเรียนปอเนาะ ซึ่งเป็นตัวแทนจากนักเรียนสถาบันศึกษาปอเนาะจำนวน 132 คน โดยการเฉลี่ยตามจำนวนของนักเรียนในแต่ละสถาบัน มีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

- 1) เป็นผู้ช่วยโต๊ะครู¹
- 2) มีระยะเวลาในการศึกษาที่สถาบันปอเนาะไม่น้อยกว่า 3 ปี
- 3) มีอายุ 15 ปีขึ้นไป

แผนภาพที่ 3 แสดงวิธีการคิดเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างนักเรียนปอเนาะ

$$\frac{\text{จำนวนนักเรียนสถาบันหนึ่งแห่ง}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

$$\frac{80}{500} \times 162 = 26$$

¹ ผู้ช่วยโต๊ะครู คือ เด็กนักเรียนที่โต๊ะครูมีความไว้วางใจให้ช่วยสอนแทนในบางวิชา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้เป็นที่ยอมรับของเด็กในสถาบันปอเนาะ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนปอเนาะ

ลำดับ	ชื่อสถาบันศึกษาปอเนาะ	นักเรียน	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1.	นิติศาสตร์อิสลาม	50	32	24.2
2.	ตรียาตุลอิสลามียะห์	30	19	14.4
3.	อัลมุขตารีฎตุลอิสลามียะฮ์	40	26	19.7
4.	อัลมะฮะดูลอิสลามีย์	25	16	12.2
5.	ท่ามะกรูด	60	39	29.5
รวม		205	132	100

3. ผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ปกครองนักเรียนปอเนาะ มีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

- 1) เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่ศึกษาในสถาบันปอเนาะที่ถูกคัดเลือก
- 2) มีอายุ 35 ปีขึ้นไป
4. ศิษย์เก่าปอเนาะ มีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้
 - 1) เป็นศิษย์เก่าที่ศึกษาในสถาบันศึกษาปอเนาะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
 - 2) มีระยะเวลาในการศึกษาที่สถาบันปอเนาะไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.2 แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัย “เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะ ในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลแบบสอบถามและมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กับกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

2. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าจากอัลกุรอาน หะดีษ และ รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับปอเนาะ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแบบแผนการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 4 แสดงข้อมูลแบบแผนการศึกษาวิจัย

ขั้นตอน	กระบวนการ	ผลที่ได้รับ
1. สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย	- ศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1. กรอบแนวคิดการวิจัย 2. ทราบถึงสภาพ และการเปลี่ยนแปลงของสถาบันศึกษา ปอเนาะ
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงระบบดั้งเดิมสถาบันศึกษา ปอเนาะ	1. ศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมสถาบันศึกษาปอเนาะ
3. ศึกษาระดับความพึงพอใจต่อระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะหลังจากปีพ.ศ. 2547	- สอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มนักเรียน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่าปอเนาะ	- ทราบถึงระดับความคิดเห็นการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะ
4. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบดั้งเดิมสถาบันศึกษาปอเนาะ	- สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งหมด 10 คน	- ทราบถึงแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะที่ยั่งยืน
5. วิเคราะห์ สรุป และเขียนรายงานการวิจัย	1. วิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 2. นำข้อมูลเสนออาจารย์ที่ปรึกษา 3. ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา	- รายงานการวิจัยเล่มสมบูรณ์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบมีกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview)

3.3.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษา
ปอเนาะ

ตอนที่ 3 คำถามวัดระดับความพึงพอใจต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของ
สถาบันศึกษาปอเนาะ

ลักษณะของแบบสอบถามการวิจัย มีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานะ
ตำแหน่ง สถาบันศึกษาปอเนาะที่ศึกษา ระดับการศึกษาศาสนาอิสลาม ระดับการศึกษาสามัญ
ลักษณะการตั้งคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยคงสภาพของสถาบันศึกษาปอเนาะดั้งเดิม
ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 โต้ะครูในสถาบันศึกษาปอเนาะได้รับการยอมรับในด้าน
ใด ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ลักษณะคำถามเป็นชนิด
ปลายปิด (Check list) ให้เลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่ มีจำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการคงสภาพระบบดั้งเดิมของ
สถาบันศึกษาปอเนาะ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคสร้างมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์
การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และได้กำหนด
เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ปัจจัยส่งผลการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษา
ปอเนาะอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ปัจจัยส่งผลการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษา
ปอเนาะอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ปัจจัยส่งผลการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษา
 ปอเนาะอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ปัจจัยส่งผลการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษา
 ปอเนาะอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ปัจจัยส่งผลการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษา
 ปอเนาะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามวัดระดับความพึงพอใจต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของ
 สถาบันศึกษาปอเนาะ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคสร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์
 การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และได้กำหนด
 เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบัน
 ศึกษาปอเนาะอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบัน
 ศึกษาปอเนาะอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบัน
 ศึกษาปอเนาะอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบัน
 ศึกษาปอเนาะอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบัน
 ศึกษาปอเนาะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ โดยวิธีการเจาะจงเพื่อให้ข้อมูล
 เชิงลึก จำนวน 10 คน เพื่อแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมและพัฒนาระบบดั้งเดิม
 ของสถาบันศึกษาปอเนาะให้ยั่งยืน โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์
 ซึ่งมีประเด็นคำถามสำคัญดังนี้

1. ปัจจัยในที่ส่งผลการคงสภาพการเรียนการสอนของสถาบันศึกษา
 ปอเนาะดั้งเดิมในปัจจุบันมีปัจจัยอะไรบ้าง

- 1) ด้านศาสนา
- 2) ด้านการศึกษา

- 3) ด้านสังคม
- 4) ด้านเศรษฐกิจ
- 5) การอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรม
- 6) ปัจจัยด้านอื่นๆ

2. แนวทางการส่งเสริม และพัฒนาระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะที่

ยั่งยืน

- 1) แนวทางการส่งเสริมด้านระบบการเรียนการสอนในปอเนาะ
- 2) แนวทางการส่งเสริมด้านบุคลากร
- 3) แนวทางการส่งเสริมด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 4) แนวทางการส่งเสริมด้านระบบสาธารณูปโภค
- 5) แนวทางการส่งเสริมด้านอื่นๆ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์และแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร

ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อมูลที่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยที่แบ่งออกเป็นหัวข้อ ได้ดังนี้

1. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล จากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และทัศนะนักวิชาการเกี่ยวกับแนวคิดการศึกษาในอิสลาม
2. ผู้วิจัยรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสาเหตุ ปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและอุปสรรคของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
3. ผู้วิจัยรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับอนุรักษ์นิยม ลักษณะของกลุ่มอนุรักษ์นิยม
4. ผู้วิจัยรวบรวมแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสถาบันปอเนาะ โครงสร้างของสถาบันศึกษาปอเนาะ พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง และปัจจัยการคงสภาพของปอเนาะดั้งเดิม
5. ผู้วิจัยได้แยกเอกสาร ตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้และมีการจัดบันทึก

3.4.2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือรับรองและหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลวิจัยจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงโต๊ะครูสถาบันศึกษาปอเนาะ
2. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากโต๊ะครูในการแจกแบบสอบถามแก่นักเรียนและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองและรอรับคืนทันที
3. ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิ นัดหมายเวลาในการเก็บข้อมูล เพื่อการสัมภาษณ์ และเดินทางไปสัมภาษณ์ข้อมูลด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ นักวิชาการศึกษานักงานการศึกษาเอกชน อำเภอจะนะ และโต๊ะครูสถาบันศึกษาปอเนาะ พร้อมจดบันทึกการสัมภาษณ์
5. ผู้วิจัยได้การจัดกระทำข้อมูล โดยการกำหนดรหัสและเกณฑ์การแปลข้อมูลเพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์ผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.4.3 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ตามขั้นตอนดังนี้
1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามให้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
 2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การวัดและประเมินผลวิจัย รวมทั้งตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการคงสภาพการจัดการเรียนการสอนปอเนาะแบบดั้งเดิม จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 3. สร้างแบบสอบถามการวิจัย และได้นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม
 4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity Ratio) และการใช้ภาษาที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย
 5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวิจัยที่สร้างขึ้น โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (index of item - objective congruence : IOC) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับลักษณะกลุ่มพฤติกรรม และคัดเลือกเฉพาะกลุ่ม

คำถามที่มีความตรง ตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป โดยที่นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50-1.00 นำผลที่ได้เสนอให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ใช้สูตรของครอนบาค ซึ่งผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.925

7. ปรับปรุงแก้ไขคุณภาพของเครื่องมือเพื่อความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.4.4 การทบทวนแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีประกอบด้วย 2 แหล่งข้อมูล คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ดังนี้ คือ

3.4.4.1 เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) มีดังนี้

- 1) อัลกุรอาน
- 2) อัลหะดีษ
- 3) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
- 4) เอกสารทางราชการ เช่น พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ , ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสถาบันศึกษาปอเนาะ พ.ศ. ๒๕๔๗

3.4.4.2 เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) มีดังนี้

- 1) เอกสาร หนังสือเกี่ยวกับแนวคิดการศึกษาในอิสลาม
- 2) เอกสาร หนังสือเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับอนุรักษ์นิยม
- 3) เอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถาบันศึกษาปอเนาะ

3.4.4.3 แหล่งศึกษาและค้นคว้าที่สำคัญ

แหล่งศึกษาและค้นคว้าที่สำคัญในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่

- 1) หอสมุดแห่งชาติ
- 2) หอสมุดจอห์นเอฟเคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 3) ห้องสมุดวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 4) ฐานข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ อาทิเช่น TDC เป็นต้น
- 5) เว็บไซต์ต่างๆ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x} / Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation / S.D.)

3. การวิเคราะห์คำถามวัดระดับความพึงพอใจต่อการคงสภาพระบบดั้งเดิมของสถาบันศึกษาปอเนาะ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x} / Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation / S.D.)

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ เบสท์ (John W. Best, 1997: 190) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 0.50 - 1.49 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อมูลภาคสนาม จะนำเสนอผลข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย และนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจะใช้จะสรุปโดยแบ่งออกเป็นด้าน และเขียนแบบพรรณนาบรรยาย

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการประมวลผล เนื้อหา ที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน โดยนำเสนอผลข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาบรรยาย และใช้วิธีการวิเคราะห์แบบนิรนัย (Deductive method) โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการคงสภาพของสถาบันศึกษาปอเนาะดั้งเดิม ได้แก่ ปัจจัยด้านศาสนา ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม

Prince of Songkla University
Pattani Campus